

Nyomtatott könyvek és elektronikus könyvek

Kérdőíves kutatás az e-könyv olvasási szokásokról

Készítette a TÁRKI Társadalomkutatási Intézet Zrt. a

Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala, a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület és a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése megbízásából.

Budapest, 2014. április

A kutatás módszere, mintája

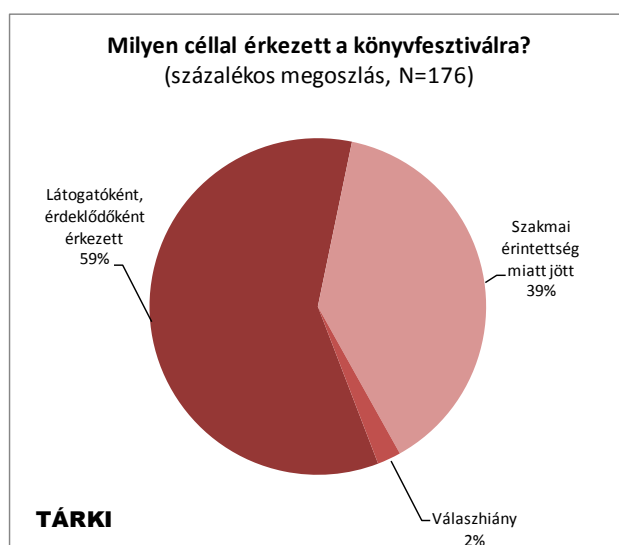
A kvantitatív, önkitöltős módszerrel készült kutatás minta nagysága 176 fő volt. Az adatfelvétel a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál ideje alatt, 2014. április 24-től 27-ig tartott.

Az alábbi táblázatban a kitöltők nem, kor és végzettség szerinti megoszlása található. Látható, hogy a kérdőívet nagyobb arányban töltötték ki a nők (71%) és a felsőfokú végzettségűek (68%). A korcsoport szerinti eloszlás tekintetében kiegyensúlyozottabb arányokat regisztráltunk.

A MEGKÉRDEZETTEK MEGOSZLÁSA (ESETSZÁMOK ÉS %-OS MEGOSZLÁS)

		N	%
Neme	Férfi	47	27
	Nő	125	71
	Válaszhiány	4	2
Életkora	18 év alatti	16	9
	18-30 éves	49	28
	31-44 éves	52	30
	45-60 éves	35	20
	61 év feletti	20	11
	Válaszhiány	4	2
Végzettsége	Alapfokú	10	6
	Középfokú	39	22
	Felsőfokú	120	68
	Válaszhiány	7	4
Összesen		176	100

A válaszadók nagyobb része (59%-a) látogatóként, érdeklődőként érkezett a könyvfesztiválra, míg a szakmai érdeklődők aránya 39% volt.

Összegzés

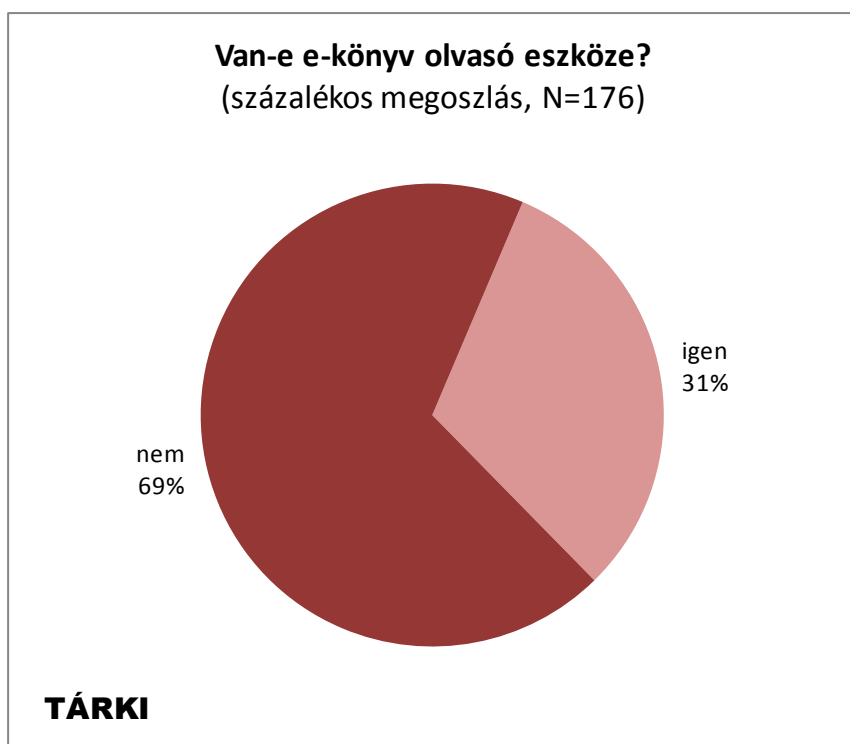
- A kutatásban résztvevők, vagyis a kérdőívet kitöltők majd egyharmada rendelkezik valamilyen olyan eszközzel, amellyel tud elektronikus könyvet olvasni. Ugyancsak magas számban jelezték a válaszadók, hogy már olvastak (valaha) elektronikus könyvet, arányuk majdnem eléri az 50%-ot és további 9 százaléknyan azt jelezték, hogy rendszeresen olvasnak e-könyvet.
- A válaszadók 44%-a egyáltalán nem olvas e-könyvet (függetlenül attól, hogy van-e olvasó eszköze vagy sem), 28%-ának ugyan nincs olvasó eszköze, de olvas e-könyvet, és további 28%-ának van olvasó eszköze is és olvas is elektronikus könyvet.
- Ha egy könyv nyomtatott és elektronikus formában is elérhető, a válaszadók 13%-a választja az e-könyvet elsősorban, 84%-uk marad a hagyományos, nyomtatott formánál. Az olvasó eszköz megléte nagy befolyásoló erővel bír a választásra: azon válaszadók közül, akiknek van e-könyv olvasó eszközük, több mint egyharmadnyian választanák ez e-könyvet a hagyományossal szemben.
- A nyomtatott könyvet inkább a könnyebb beszerezhetősége teszi vonzóvá, míg az e-könyvet a kedvezőbb ár miatt választanák többen.
- Az e-könyvet olvasók több mint fele hozzájut ahhoz a könyvhöz, amit olvasni szeretne – csak valamivel kevesebb mint egyharmadnyian jelezték azt, hogy nem jutnak hozzá, mert sok könyv csak nyomtatott formában jelenik meg.
- A válaszadók fele töltött már le az internetről könyvet – legnagyobb arányban azok, akiknek van olvasó eszközük. Azok körében, akik már töltöttek le valaha az internetről e-könyvet, viszonylag sokan, 42%-nyian nyilatkoztak úgy, hogy volt példa arra, hogy illegális forrásból töltöttek le.
- Az illegális tartalmak magas arányú használatát jelzi az is, hogy a letöltőknek mindössze 30%-a nyilatkozott úgy, hogy egy e-könyv beszerzésekor figyel arra, hogy csak legális weboldalról szerezzen be könyvet. A válaszadók 43%-a ugyan figyel arra, hogy legális legyen a letöltés, de igénybe vesz illegális forrást, ha a könyvhöz csak azon keresztül juthat hozzá. A kérdőívet kitöltők majd egynegyede számára egyáltalán nem fontos, hogy legális vagy illegális a weboldal ahonnan a könyveit letölti.

Kutatási eredmények

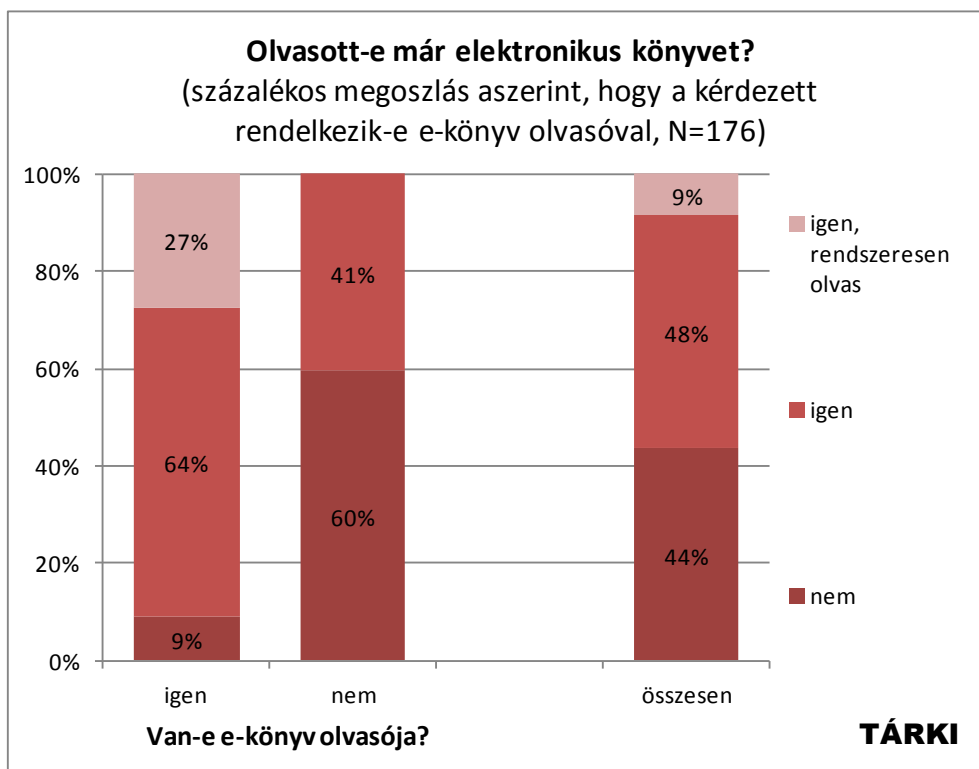
Elektronikus könyvek elterjedtsége

A kérdőívet kitöltők majd egyharmada (31%-a) rendelkezik valamilyen olyan eszközzel, amellyel tud elektronikus könyvet olvasni.

Ugyancsak magas számban jelezték a válaszadók, hogy már olvastak (valaha) elektronikus könyvet, arányuk majdnem eléri az 50%-ot (48%). További 9 százaléknyan azt jelezték, hogy rendszeresen olvasnak e-könyvet. Összesen tehát a válaszadók 56%-a (99 fő) olvasott e-könyvet (rendszeresen vagy alkalmászerűen).

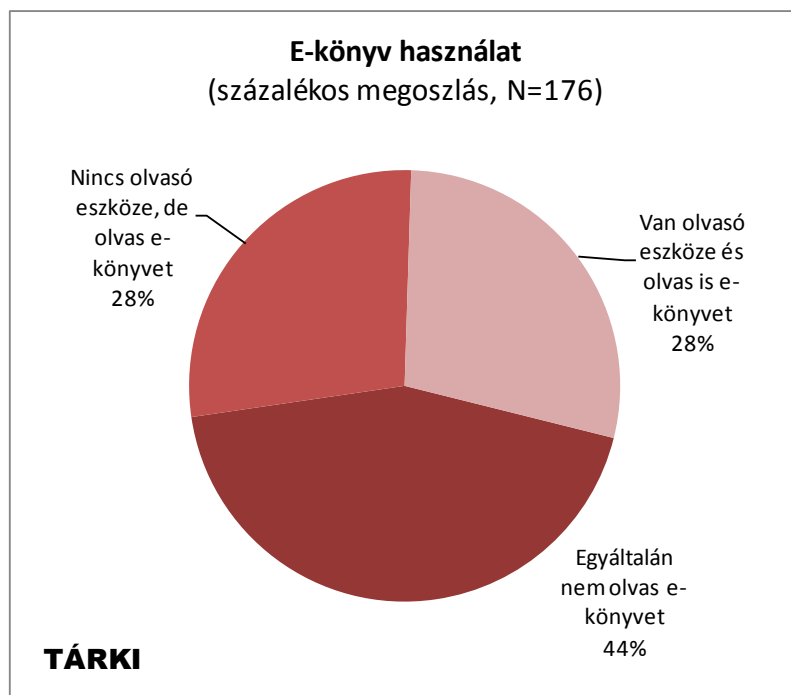
Azok körében, akik rendelkeznek valamilyen e-könyv olvasó eszközzel (55 fő) több mint egynegyednyi (27%) azok aránya, akik rendszeresen olvasnak e-könyvet és további 63%-uk olvasott már (ezen) elektronikus tartalmat. Az e-könyv olvasóval rendelkezőknek mindössze 9%-a jelezte, hogy nem olvasott még e-könyvet. Ez az arány az olvasó eszközzel nem rendelkezők körében (121 fő) 60% és csupán 40%-nyian jelezték körükben, hogy olvastak már valaha elektronikus könyvet. Olyan válaszadó, aki rendszeresen olvasna ily módon, az eszközzel nem rendelkezők körében nem volt.

Az eszközzel való rendelkezés és az e-könyv olvasásra vonatkozó kérdésekből létrehoztunk egy, az e-könyv használatot bemutató szegmentáló változót, mely a következőképpen csoportosítja a válaszadókat:

- Egyáltalán nem olvas e-könyvet (függetlenül attól, hogy van-e olvasó eszköze vagy sem),
- Nincs olvasó eszköze, de olvas e-könyvet,
- Van olvasó eszköze és olvas is elektronikus könyvet.

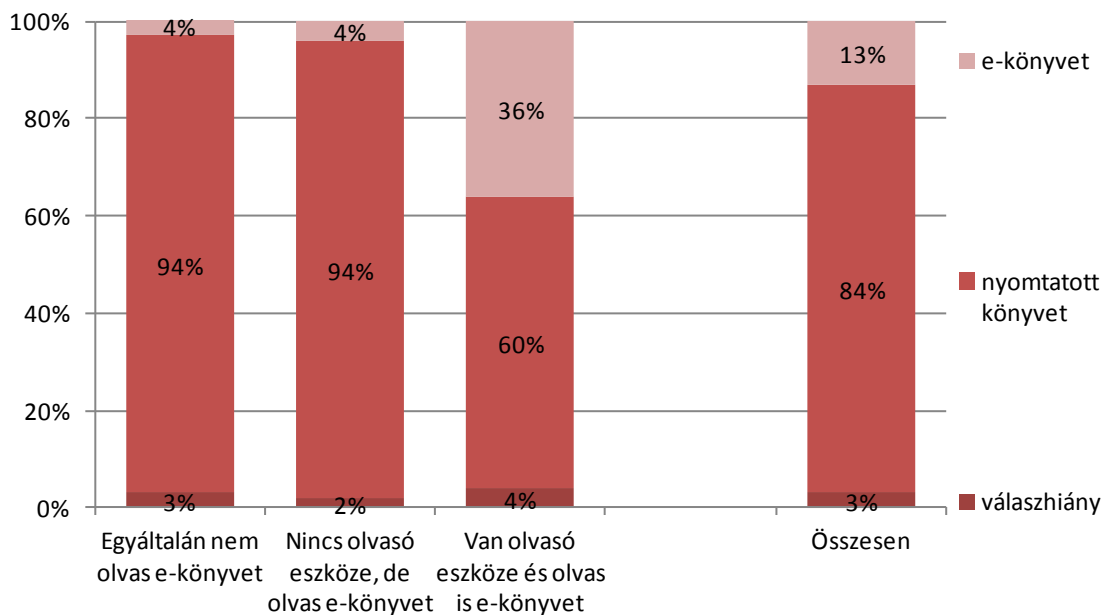
Az egyes kategóriák számított arányát a következő ábra mutatja. A továbbiakban háttérváltozóként kezeljük a kialakított csoportosítást, és minden lehetséges esetben vizsgáljuk, van-e szignifikáns összefüggés.

Elektronikus könyvekhez való hozzáférés

Ha egy könyv nyomtatott és elektronikus formában is elérhető, a válaszadók 13%-a választja az e-könyvet elsősorban, 84%-uk marad a hagyományos, nyomtatott formánál. Az e-könyv használati szegmentációs bontásban egyértelműen látszik, hogy az olvasó eszköz megléte mekkora befolyásoló erővel bír a választásra: azon válaszadók közül, akiknek van e-könyv olvasó eszközük, több mint egyharmadnyian választanák ez e-könyvet a hagyományossal szemben. Igaz azonban, hogy a hagyományos formátumot választók 60%-a még mindig magas arányú – ez az e-könyvek egyértelműen kisebb fokú kedveltségét mutatja. Azok körében, akik nem rendelkeznek e-könyv olvasóval, a hagyományos formát választók aránya 94%.

**Ha egy könyv nyomtatott és e-könyv formában is elérhető,
melyiket választja inkább? (százalékos megoszlás az e-könyv
használati szegmentáció alapján, N=176)**

E-könyv használati szegmentáció

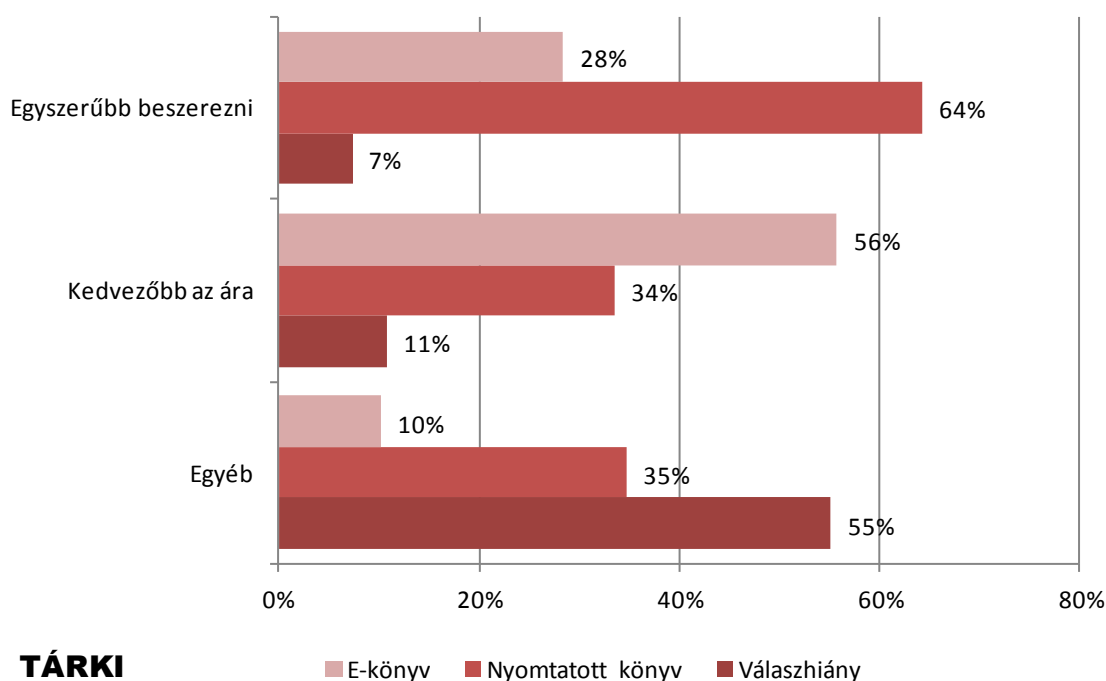
TÁRKI

A kérdőívet kitöltők különböző szempontok közül választhatták ki, hogy melyik könyv formára, az elektronikusra vagy a nyomtatottra illenek-e jobban a megadott jellemzők.

A könnyebb beszerezhetőség tekintetében a válaszadók nagyobb arányban voksoltak a hagyományos könyvekre (64%), míg a kedvezőbb ár kérdésében az e-könyvet választották többen (56%).

A válaszadók egyéb szempontokat is felsorolhattak, miért választják ez egyik, illetve a másik formáját az olvasásnak, ezen válaszokat részletesen az ábra utáni felsorolások tartalmazzák (az említések számával együtt).

**Az alábbi szempontok alapján melyik formátumot választaná?
(százalékos említési gyakoriság, N=176)**

Az e-könyvet választók egyéb válaszai a következők voltak:

- Hordozhatóság, könnyebben hordozható 4 említés
- Kényelmes használat 3 említés
- Praktikusabb tömegközlekedésen, utazás közben olvasni 3 említés
- Szélesebb választék, több könyvet is vihetek magammal 2 említés
- 50 könyv, fél kg-s formában 1 említés
- A Kindle-t könnyebb kézben tartani 1 említés
- Az e-könyv jobb a szememnek 1 említés
- Hangfelvétel is van rajta 1 említés
- Helyhiány 1 említés
- Könnyebben elfér a táskámban 1 említés

A nyomtatott könyvet választók egyéb válaszai a következők voltak:

- Nincs konkrét válasz 20 említés
- Jobb kézbe fogni, kézbe lehet fogni 5 említés
- Az illata 5 említés
- Képek, illusztrációk miatt 4 említés
- Jobban szeretem, szimpatikusabb 3 említés
- Jó dolog nyomtatott könyvet olvasni 2 említés
- Jobb érzés olvasni, lapozgatni 2 említés

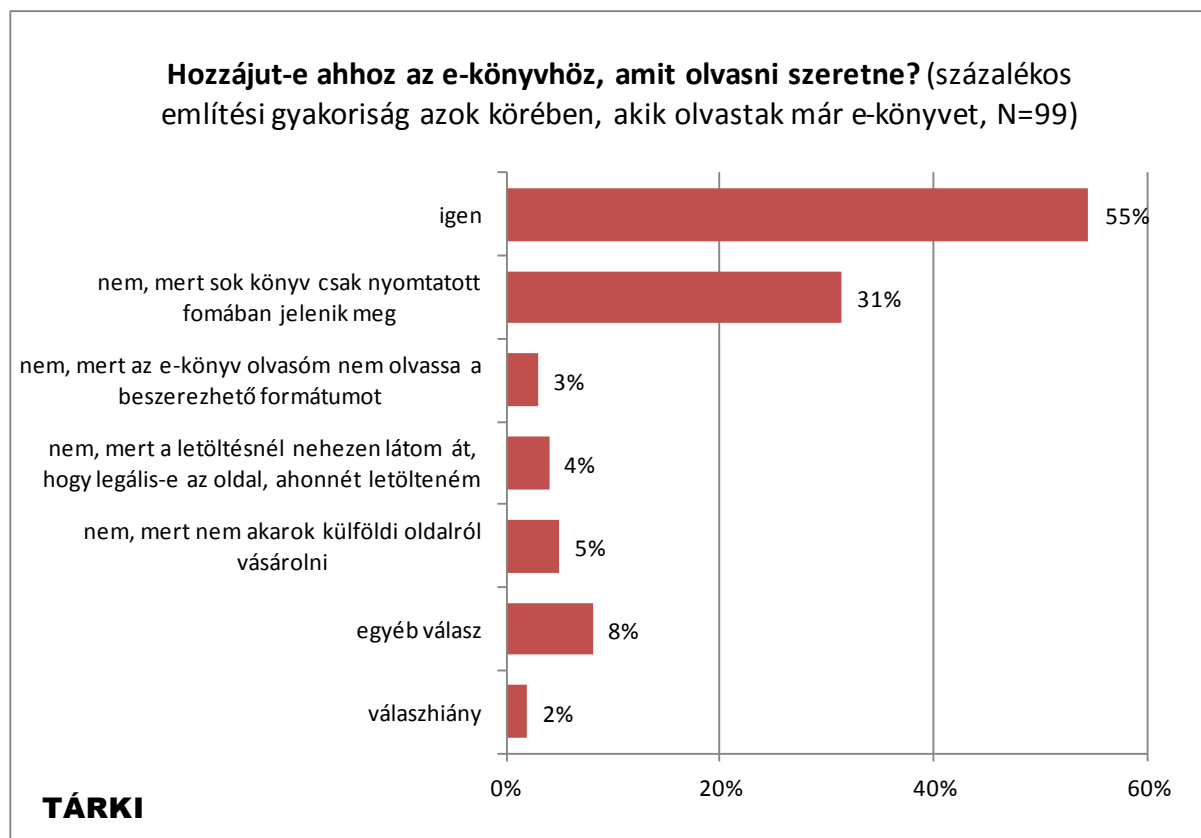

- Kényelmesebb olvasni 2 említés
- Könnyebben olvasható 2 említés

Az egy-egy említéssel szereplő egyéb válaszok a következők voltak:

- A könyv jobb a varázsa miatt
- Áram nélkül használható
- Az érzés!
- Emberközeli
- Hagyomány
- Huzamos olvasás
- Jó megfogni, forgatni a lapokat, más élményt ad
- Kevésbé szemrontó
- Mert könyv hangulata van
- Minden más
- Nem merül le
- Nem szeretem a képernyő jellegű olvasást
- Olvasási élményt ez ad
- Régi kiadás nem kapható
- Szébb
- Szeretem ágyba vinni
- Tartóssága

Az e-könyvet (valaha vagy rendszeresen) olvasók (99fő) több mint fele (55%-a) hozzájut ahhoz a könyvhöz, amit olvasni szeretne. Valamivel kevesebb, mint egyharmadnyian (31%) azt jelezték, hogy nem jutnak hozzá, mert sok könyv csak nyomtatott formában jelenik meg. Kompatibilitási problémák, letöltési nehézségek, valamint külföldi oldalak fizetési nehézségei kevésbé jelentik gátját annak, hogy az olvasók hozzájussanak a kívánt tartalomhoz. A részletes megoszlásokat az alábbi ábra tartalmazza.

A válaszadók itt is megjelölhettek egyéb választ, amennyiben a felsorolásból nem találtak magukra illőt. Ezek a válaszok részletesen az alábbiak voltak:

• Nincs eszközöm, amivel olvasni tudnám	7 említés
• Nem is keresem	3 említés
• Inkább a nyomtatott könyveket keresem	2 említés
• Változó	2 említés
• Az e-könyvnek nincs meg a mágiája	1 említés
• Csak a MEK-ről olvasok	1 említés
• Igen, illegálisan	1 említés
• Nem akarok e-könyvet olvasni	1 említés
• Nem beszélek jól idegen nyelven, hogy olvassak az adott nyelven	1 említés
• Nem tudok megbarátkozni az e-könyvvel	1 említés
• Nem volt olyan fontos, hogy megvegyem, klasszikusok ingyen letölthetők	1 említés

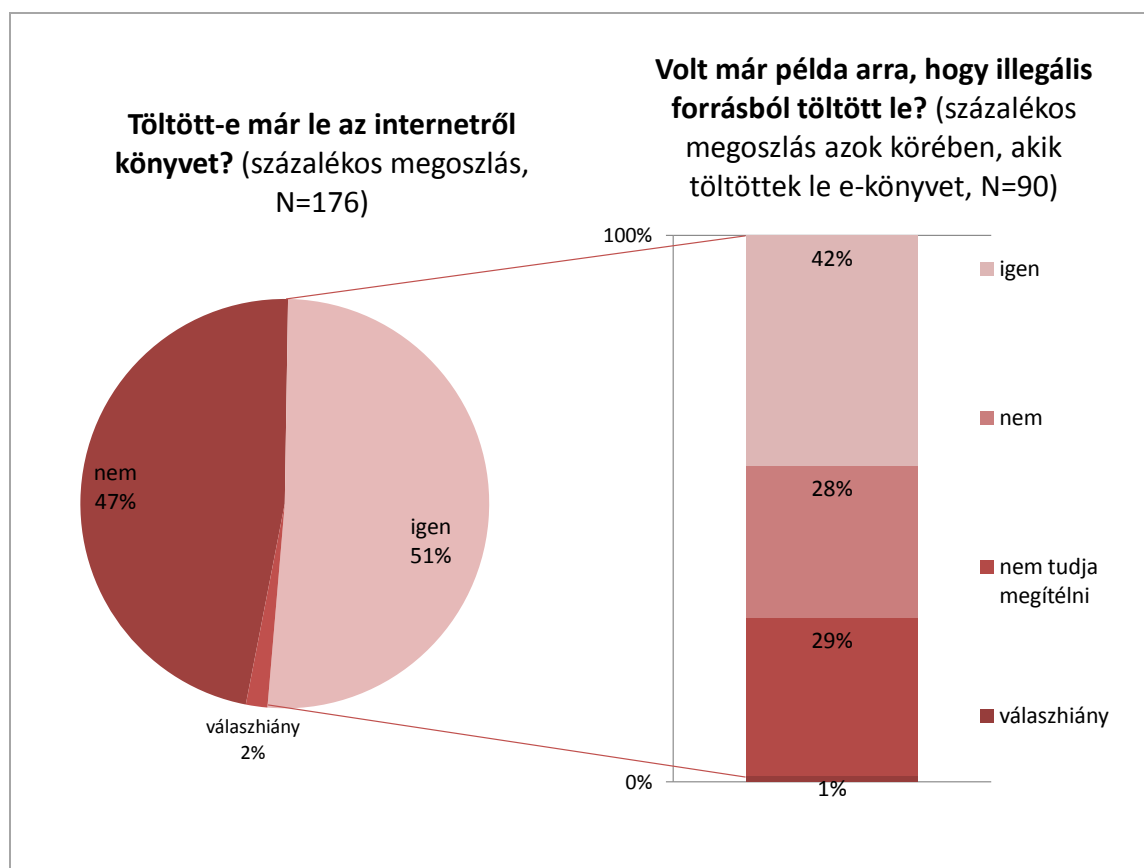
Elektronikus könyvek letöltése

A válaszadók fele (51%) töltött már le az internetről könyvet. Természetesen legnagyobb arányban azok, akiknek van olvasó eszközük (82%), de azok is magas arányban említették, akiknek ugyan nincs olvasó eszközük, de szoktak olvasni elektronikus könyveket (69%).

TÖLTÖTT-E LE MÁR INTERNETRŐL KÖNYVET?
(%-OS MEGOSZLÁS AZ E-KÖNYV HASZNÁLAT SZERINT, N=176)

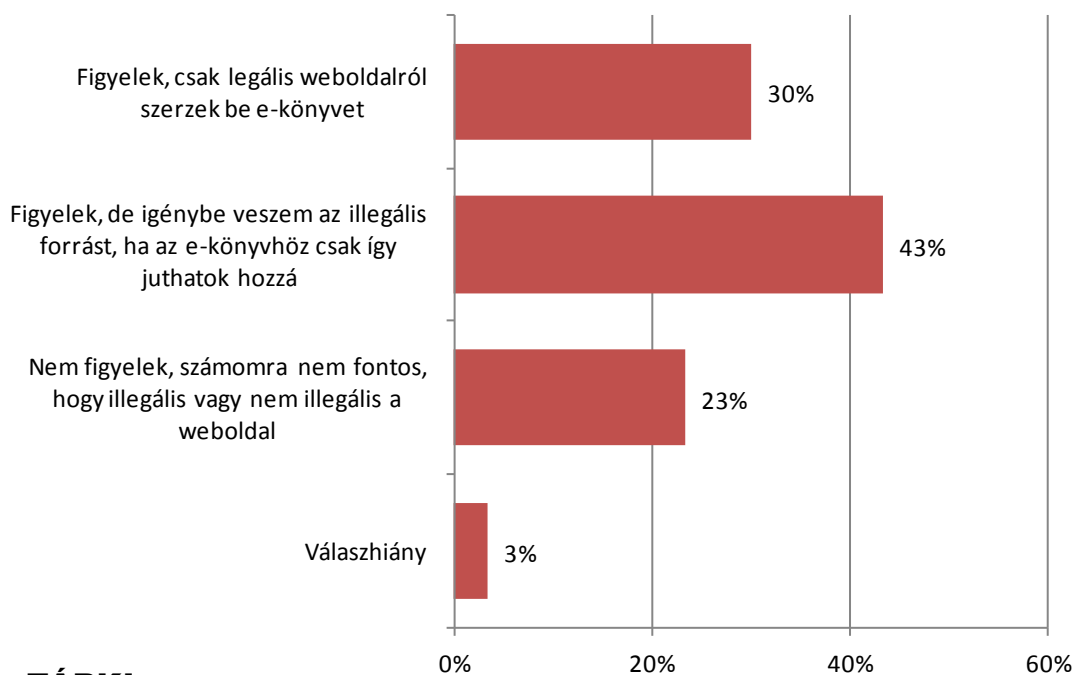
	IGEN	NEM	VÁLASZHIÁNY
	%	%	%
Egyáltalán nem olvas e-könyvet	19	78	3
Nincs olvasó eszköze, de olvas e-könyvet	69	29	2
Van olvasó eszköze és olvas is e-könyvet	82	18	0
Összesen	51	47	2

Azok körében, akik már töltöttek le valaha az internetről e-könyvet (90 fő), viszonylag sokan, 42%-nyian nyilatkoztak úgy, hogy volt példa arra, hogy illegális forrásból töltöttek le. Mindössze 28%-nyian állították biztosan, hogy nem használtak illegális forrást, és majd ugyanennyien voltak (29%), akik nem tudták megítélni a forrás milyenségét.

Az illegális tartalmak magas arányú használatát jelzi az is, hogy a letöltőknek mindössze 30%-a nyilatkozott úgy, hogy egy e-könyv beszerzésekor figyel arra, hogy csak legális weboldalról szerezzen be könyvet. A válaszadók 43%-a ugyan figyel arra, hogy legális legyen a letöltés, de igénybe vesz illegális forrást, ha a könyvhöz csak azon keresztül juthat hozzá. A kérdőívet kitöltő majd egynegyede (23%-a) számára egyáltalán nem fontos, hogy legális vagy illegális a weboldal ahonnan a könyveit letölti. A kérdésben az e-könyv használati szegmentációt tekintve nem található szignifikáns összefüggés.

E-könyv beszerzésekor figyel arra, hogy legális legyen a letöltés? (százalékos megoszlás azok körében, akik töltöttek le e-könyvet, N=90)

TÁRKI